

ثروت بال پرواز یا عامل سقوط

(در محضر قرآن و نهج البلاغه)

نویسنده:

فاطمه صدرالهی

www.ketab.ir

انتشارات رویش بهاری

(rooyeshebahari)

سرشناسه	: صدرالهی، فاطمه، ۱۳۴۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: ثروت بال پرواز یا عامل سقوط (در محضر قرآن و نهج البلاغه) / نویسنده فاطمه صدرالهی.
مشخصات نشر	: کرج: رویش بهاری، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۵ ص؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۹۱۷۲۴ - ۵ - ۲
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: ثروت - جنبه‌های قرآنی: تفاسیر عرفانی - قرن ۶ ق.
موضوع	: Wealth -- Qur'anic teaching
موضوع	: Wealth -- Religious aspects -- Islam
موضوع	: ثروت - جنبه‌های مذهبی - اسلام
رده‌بندی کنگره	: BP ۱۰۴
رده‌بندی دیوبندی	: ۲۹۷/۱۵۹
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۹۶۷۳۷۳۳

ثروت بال پرواز یا عامل سقوط

عنوان: ثروت بال پرواز یا عامل سقوط (در محضر قرآن و نهج البلاغه)

نویسنده: فاطمه صدرالهی

طراح جلد: گروه طراحی پلکان

ناشر: رویش بهاری

مدیر تولید: امیر حیدری

شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۹۱۷۲۴ - ۵ - ۲

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شناسه: ۱۴۲۸

نوبت چاپ: اول بهار ۱۴۰۳

۱۲۰۰۰۰

تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	پیشگفتار
۵	مقدمه
فصل اول: کلیات	
۱۳	معنای ثروت
۱۵	مفهوم واژه مال
۱۷	مفهوم واژه مال از منظر حقوق
۱۷	کاربرد واژه مال در قرآن کریم و نهج البلاغه
۱۹	واژه خیر
۲۲	واژه مَلْک
۲۴	واژه بضاعت
۲۵	واژه «اشیاء»
۲۶	واژه «کنز»
۲۸	واژه مترف در قرآن
۳۰	واژه طُول
۳۱	واژه غنی
۳۵	نسبت ذات انسان با فقر و بی نیازی از دیدگاه قرآن

۳۸	ارزش گذاری مال و ثروت از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه
۴۱	کسب مال و ثروت اندوزی از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه
۴۷	بی ارزش بودن مال دنیا از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه
۴۷	مال دنیا در مقایسه با نعمت اخروی
۴۹	انواع مال از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه و مصادیق آن
۵۱	تقسیم بندی بر اساس واقعیت مال
۵۱	اموال واقعی (متاع سرور)
۵۲	ایمان
۵۳	عمل صالح
۵۵	امر به معروف و نهی از منکر
۵۶	اموال غیر واقعی (متاع غرور)
۵۶	تقسیم بندی بر اساس حلال و حرام
۵۷	مال حلال
۶۰	مال حرام
۶۱	کسب و هزینه ی حلال
۶۴	کسب و هزینه ی حرام
فصل دوم: منافع و فواید مستقیم مال و ثروت از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه	
۶۷	رهایی از تهی دستی
۶۸	پرداخت نفقه
۶۸	انجام امور عام المنافع
۷۰	اتفاق
فصل سوم: فواید غیر مستقیم و معنوی مال از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه	
۷۳	پاکسازی و پرورش
۷۳	شادی و آرامش
۷۴	رستگاری در آخرت
۷۵	و در نهایت موجب دستیابی به بلندترین مرتبه‌های بهشت است.
۷۵	زمینه رشد و تعالی بشر
۷۷	تقوا
۷۸	شکرگزاری

۸۲	صبر
۸۴	نماز
۸۵	دعا
۸۷	قوام اجتماع
۹۰	فضل الهی به انسان ها
۹۲	رضایت و رضوان خدای سبحان
۹۴	پند دهنده
۹۷	نیرومند کردن ناتوان

فصل چهارم: آسیب بازماندن از رشد معنوی (زیان مستقیم مال حرام)

۹۹	کفر
۱۰۶	عدم قبولی طاعات
۱۰۷	عدم استجابیت دعا
۱۰۸	فراموشی از یاد خدا
۱۱۰	شراکت با شیطان
۱۱۱	طغیان و سرکشی
۱۱۲	کبر
۱۱۶	حسادت
۱۲۰	عدم رعایت اعتدال - اسراف
۱۲۳	گرفتاری در شهوات

فصل پنجم: آسیب گرفتار شدن در حرام خواری

۱۲۷	رشوه
۱۳۱	ربا
۱۳۳	قمار
۱۳۵	دزدی
۱۳۷	محاربه با خدا و فساد فی الارض
۱۳۷	غصب
۱۳۹	مال یتیم

۱۴۲ کم فروشی

فصل ششم: مشکلات مال و ثروت از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه

۱۴۷ غصه های فراوان

۱۴۹ پاسداری صاحب مال از مال

۱۵۰ تکیه گاهی غیرقابل اعتماد

۱۵۱ بخل و حبس مال

۱۵۶ حسرت و زیان

۱۵۹ جمع بندی

۱۵۹ نوآوری های نوشتار

۱۶۱ فهرست منابع

پیشگفتار

این نوشتار با عنوان «فواید و آسیب‌های مال و ثروت از منظر قرآن و نهج البلاغه» با هدف شناسایی مبانی قرآنی و با استفاده از مفاهیم نهج‌البلاغه، در ارزش‌گذاری مال و ثروت و بررسی فرصت‌ها و آسیب‌های آن شکل گرفت، تا علاوه بر دوری از آسیب‌های مال و بهرمندی از فواید نیک آن، گامی در جهت کاربردی‌کردن مفاهیم قرآنی باشد، که از رسالت‌های مهم هانشمندان علوم قرآنی و دانش‌پژوهان این عرصه به‌شمار می‌رود. اموال دنیوی چنان‌چه در خدمت رشد و سعادت انسان نباشد، «متاع غرور» است، و اگر به‌رشد و تعالی انسان کمک‌کند، «متاع سرور» خواهد بود. این‌نگرش موجب خواهد شد که انسان مال و ثروت واقعی را در آن‌چه که قابل انتقال به‌سرای باقی‌ست، بداند، در واقع قرآن حیات انسان را به‌مراحل جداگانه تقسیم نمی‌کند بلکه کلیت حیات انسان یک مسیر واحد در شرایط مختلف است، از این‌رو مالی که فنا شود، بسیار پست و حقیر است، در مقابل مالی که تا ابد سودش در خدمت انسان باشد.

مقدمه

پژوهش در حوزه‌ی تفسیر موضوعی آیات و سوره مبارکه‌ی قرآن کریم و روایات به‌ویژه نهج‌البلاغه با نگاهی نو و کاربردی جهت استفاده در زمان و فضای امروز جامعه‌ی اسلامی در چهارچوب علم تفسیر، کاری شایسته و از بایسته‌های دین‌پژوهان محترم است.

دغدغه‌های مقام معظم رهبری (مد) در ارتباط با اقتصاد کشور، مسائل اقتصادی را به پر تکرارترین موضوعات مورد تاکید رهبری در سال‌های اخیر تبدیل کرده‌است. موضوعی که رهبری آن را در بالندگی جامعه و ایجاد امید در میان مردم و به‌ویژه نسل جوان بسیار موثر می‌داند. بدیهی‌ست که برای ورود به عرصه‌ی اقتصادی بالنده می‌بایست از مسیر درست آن وارد شد تا از فواید و فرصت‌های آن کمال استفاده و از زیان و آسیب‌های آن نهایت دوری را داشت. زیرا خدای سبحان، تنها وعده‌ی بالندگی مال‌حلالی را که از کسب و برای خرج حلال باشد، می‌دهد. این مسائل و موضوعاتی مانند آن، این پرسش را برای نگارنده ایجاد کرد که فواید و فرصت‌هایی که مال و ثروت به نفع اقتصاد دنیوی و زندگی اخروی فرد و کشور می‌تواند ایجاد کند چیست؟ و زیان و آسیب‌های مال و ثروت و روش‌های دوری از آن کدامند؟ از این‌رو پرسش اولیه این شد که «فواید و آسیب‌های مال و ثروت از منظر قرآن و نهج‌البلاغه چیست؟»

یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که از آسیب‌های جامعه‌ی اسلامی امروز می‌توان به‌دنیاگرایی، زندگی اشرافی که در قرآن از آن به «مترفین» یاد شده‌است، مال‌دوستی و لذت‌گرایی و مانند آن، نام برد. ریشه‌ی تمامی این آفت، دنیاگرایی و مال‌پرستی است. عدم رعایت در حلال و حرام، موضوعی‌ست که نتایج گران‌باری را متوجه‌ی فرد و جامعه خواهد کرد. بی‌گمان از دید تاریخ یکی از غم‌بارترین و سیاه‌ترین اوراق تاریخ، به حادثه‌ی کربلا اختصاص دارد. جایی که امام (علیه‌السلام) مشکل جبهه‌ی باطل را پر کردن شکم‌ها از مال حرام می‌داند. آفت‌ها و آسیب‌های مال تنها متوجه‌ی فرد نیست بلکه تمامیت

جامعه و افراد آن را هدف قرار می‌دهد، همان‌طور که فرصت‌ها و فواید مال نیز کم نیست. و با کسب مال و خرج آن در مسیر درست، دنیا و آخرت فرد آباد و جامعه به‌سوی رشد و امید رهسپار خواهد شد.

هم‌چنین علاوه بر دقت در نحوه‌ی کسب و تصرف در مال از منظر حلال و حرام بودن، باید همین دقت را در نحوه‌ی هزینه و خرج‌کرد مال حتی مال حلال داشت. هزینه و خرج مال در مسیر باطل و یا بخل و حبس مال به‌اندازه‌ی کسب و تصرف مال حرام زیان‌آور است.